

Б. І. Антонич.

Veni Sancte Spiritus.

Прийди, прийди до мене, Голубе Святий,
ясними крилами заграй понад моїм столом,
наповни серце щастям янгольської повноти
та хорони мене перед безсилля злом.

Угору голову похилену в утомі
з-над жовтих фоліантів, з-над паперів піднесу.
У серці, наче у пергаменовім томі,
раптово відчитаю вогняну Твою красу.

Безмежжя відчуттям налий ущерть, докраю
мою приземну душу вкрити пилом, мов дорога.
Та не бажаю передсіння раю, бо я знаю:
страшна, страшна це річ живим упасти в руки Бога.

Великий Женче Душ, Ти серпом золотим
із мого серця сумнівів бурян та хопту витни,
щоб перед оком вічності стояв, мов непохитний тин,
я гордий та твердий, мов криця, лицар Твій блакитний.

Славчик Олена.

При шахах.

„Шах — шех — тур“! — радісно скрикнула Мері, відгор-
таючи рукою темне волосся спливаюче хвилию.

Вогники радості заіскрилися в очах...

Це була гарна brunетка з палкими, чорними очима. Їх по-
гляд мерехтів веселкою...

манив чарами весни...

то палив огнем!—

Її очам рідко хто був в силі опертися. По першій стрічі з ними
підпадав під їх дивний вплив. — Вона немов надавала свій пи-
томий тон всьому, що її окружало.

„Безвихідна ситуація“ — промовила по хвилі Люся, глядячи
на позицію. Задума розсілася на чолі...

личку... в очах...

„Чорні мають програну“ — додала переконуючо — і наче б ждучи на потвердження своїх слів, звернула темно-зелені очі на Мері.

Ясне волосся пестило ніжно маленьку головку покрученими льочками... Вони слухняно спадали на боки й вбірали собою миле, в тій хвилі поважне, дещо засмучене личко.

Її не можна б назвати гарною — всетаки в ній було щось приманчиве. — Чи то її мрійливі очі..., що іноді заходили вечірнім сумерком суму...

то раннім туманом туги...

Чи бліде личко з гарними червоними вустами... Чи струнка стать, немов етерична... Одним словом вона належала до тих людей, що їх не скоро забувається.

„Так, чорні програли“ — згодилася Мері.

Їхні погляди сиділися зі собою та миттю розбіглися...

В зіницях Мері маяло вдовolenня...

грало промінням..

сяло хвилевим щастям...

Замрячений погляд Люсі зраджував несмак, а навіть щось більше...

„А все через того дурного пйона“ — з досадою промовила Люся — „Через один глухий тяг“! — розчаровання немов відгомін досади брєніло в голосі.

„В двох тягах — чорні мають мата! — кинула Мері! — „Не йде мені про програну партію“ — тягнула Люся, не звертаючи уваги на слова Мері — хоч тим разом всі дані промовляли за програною білих. „Мене тільки одно мучить — по хвилі додала з болем — це ті мої глупі тяги“.

Мері цікаво глянула... Личко Люсі не було звичайне: бліде, бліде, аж прозоре, утаєне горе визирало з очей...

Тут не про шахи мова — подумала Мері, читаючи з очей Люсі.

„Мені все так — хоч би що найкраще заповідалося — то я його розібю — своїм одним... глупим кроком“ — жалілася Люся.

Мері зрозуміла, що щось прикре стрінуло її. Вона знала, що Люся справді якась непрактична в житті. Поступає часто нерозважно, робить навіть великі промахи. А до людей відноситься з таким довірям, що справді аж смішно. Ніякі докори, догани — що більше власні досвіди — не можуть її переконати.

„Ах! — ти непоправна ідеалістко — відозвалася Мері — „певно знов щось нового?“

„Мері, як це добре сказано — один нерозважний крок і програє партія — протяжно тягнула Люся, мов вслухуючись у звук кожного слова. „В грі це ще не біда, але в житті?“ — останні слова промовила дріжучим голосом.

„Мері, розумієш“ — по хвилі задуми додала спокійно — „програє життєва ставка?“

Та цей спокійний тон навівав тугу...

томив резигнацією... Жахав таємним... нерозгаданим... Це був гнітучий спокій перед бурею.

Мері мовчала — знала, що Люся зі всього перед нею висповідається.

— —

„Мері, я так довго про це мовчала“ — почала несміло Люся, — „ти вибач мені! — Знаєш, я так багато витерпіла від людей“ — в голосі затремтів жаль крильми пташки. — „Все, що я мала дорогого, що берегла мов святощі — дюди мені відобрали. І я рішила ніколи нічого... не говорити людям. Тому навіть і тобі не згадувала давніше про це, що тепер тобі оповім.

„Розумієш мене — боялася втратити свою соняшну прегарну мрію... ні, я бажала, щоб вона остала моєю — виключно моєю!

„Мері, не бери мені цього за зле, що я хотіла мати в душі місце, за яке ніхто, ніхто не знав би. — Яке було б тільки моїм. І я до нього входила б немов до святині в важні, святочні моменти“.

Її голос тремтів зі зворушення — лагідно заспокоюючись.

„Ти, правда, знаєш пана К.? — несподівано спитала Люся — цього молодого поета? — Мері мовчки потверджуючо кивнула головою. Люся, здається, не завважала цього, дивилась перед себе, чимсь до краю перенята. — Очі жаріли таємним вогнем... горіли дивним блеском...

„Він прегарний!“ — кликнула немов побачила його візію. Промені радості-щастя заграми в очах, на чолі, личку, В захопленні почала його описувати.

„Високий, стрункий... із крученим волоссям. Воно буйно спадає на бік. В голубих очах зависла задума...

замайоріла мрія...

розплилася туга...

замрячів сум...

Ні, в них відбивається стільки бажань, думок, мрій, що я не в силі це словами схопити. Його очі гіпнотизують... і, кого

одурманять своїм чаром, не в силі визволитися вже від них. Вони страшні, а разом приманоючі, мов спів русалки, вони жахливі, — а разом пориваючі мов буря“.

Люся затратила міру, говорила це, що було тільки їй у найглибшій кутику душі.

„Він кинув мене, а його очі при мені невідступно мов тінь! — заривав голос розпукою. Мука скривила лице й прислонила серпанком важкої жури, глибокої туги... В очах маячів сум, витискав гірки сльози. І зайшлася коротким, уриваним плачем. Кусала зубами, затискаючи уста, щоб здержатися від сліз.

Мері не знала, що почати? — Це було понад всякі сподівання. Люсі такою ще ніколи не бачила.

„Успокойся!“ — благала заклопотано, — безпорадно

„Ще хвилька, ще хвилька й перейде“ — ледви чутно шепотіла Люся. І справді поволі приходила до себе.

„Мері, вибач мені!“ — говорили зіниці Люсі — „прости, я так дуже терплю“ — а голосно почала говорити — „Немов бачу його уста в їх кутиках заедно тремтить свавільна усмішка; вона не зникає навіть тоді, як говорить про жахливі трагедії. Він все трактує з точки комізму.

Біль тиснувся на обличчя й рисував лінії терпіння коло вуст.

„Він пише комедії!“ — пояснила коротко, стискаючи болючо уста.

„Ми заледви кілька разів стрінулися зі собою і то все в товаристві, так що ми ніколи майже не говорили. Нам годі було зближитися.

„Мені оповідали, що він цікавився мною. Питає, що я пишу? — Мері, йому тільки то імпонувало, що я пишу — сказала сумно.

„Ми мали спільного друга. — Він — і я! — Наш приятель передавав йому поздоровлення від мене, — нераз мені від нього по кілька слів. І так тягнулося“ — в останніх словах немов звеніло то нестерпне очікування.

„Одного разу — промовила живіше — він передав мені сердечні поздоровлення. Мері, я не тямилася себе — так дуже раділа! — Одна думка мене опанувала — стрінутися з ним!“ — В голосі відбивалося бажання і зливалось зі запалом.

„Не було для мене перешкод. Я хотіла видіти його, почути його голос... Мері, не осуджуй мене — по хвилі додала — я перша написала до нього лист і повідомила, де і коли можемо стрінутися

„Мене клонила до того дивна, непереможна сила, я не могла — чи не хотіла ставити їй опору? — до нині цього не знаю! До нині цього не можу собі пояснити!“

Це власне той нерозважний крок — скигліла думка.

„Мері, ми вперше говорили в двійку. Його голос голубив... п'янив мов чарівна музика. Я цілі віки його слухала б! — Він став для мене ще дорожчим. Я досі чую його слова: „Хоч ні ви — ні я, не говорили нічого такого — то одначе відчуваємо, що між нами почалося — „Щось“ — що починається великою буквою“. — Так він сказав!“

На мить на обличчі спочила задума.

„Ми навіть дещо філософували й то все відносилось до нас. І можна було багато на тім будувати — та то все так „хитромудро“, що й багато сказано й — нічого!“ — Жаль і досада ридали в голосі.

„Він вдавав вдоволеного. Обіцяв якнайскорше прийти до нас. Чуєш, Мері, в очах немов блисла ненависть“ — а нашому любому другові виявив своє незадоволення. — Від цієї хвили він мене не знає! — І в мене на душі так гірко, мов би осад чую на ній!“ — на обличчя чорними тінями слався біль!

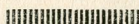
„Як у шахах — один глупий тяг — і програна партія!“ — додала з одчаєм, а глибоко в душі, мізку, скрипіло нестерпимо, болючо: „Через твій нерозважний крок!“...

Мері мовчала. Переживала те все не менше Люсі. Шукала якоїсь думки, щоби її потішити. — Люсія відчула це.

„Мері, я втратила його!“ — промовила вона з резигнацією.

В великих очах темніла безодня одчаю... безнадійности.

В тій хвилі її погляд упав на образ Пречистої... Уста звільна почали шептати молитву... На її обличчю виявився по хвилі спокій і лагідність.

У. В. Гете.

Нічна пісня мандрівника.

(Wanderes Nachtlied).

Ти, що із небес зійшов,
Болі всі й терпіння знаєш,
Того, пекло що пройшов,
Вдвоє щастям наповняєш.